

Думанська Марина
студентка магістеріуму
Семенишена Наталія

к.е.н., доцент
кафедра обліку і аудиту

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ТРАКТУВАННЯ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ В ОБЛІКУ ТА ТОРГІВЕЛЬНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Думанська, М.; Семенишена Н. Тракткування товарних запасів в обліку та торгівельній діяльності підприємств // Модернізація національної системи управління державним розвитком: виклики і перспективи: матеріали між нар. Наук.-практ. Інтернет-конф. 16-17 грудн. 2015 р. (ТДСГДС ІКСГП НААН, м. Тернопіль). – Тернопіль: Крок, 2015. – С. 127 -129. ISBN 978-617-692-309-1 . [Електронний ресурс].

– Режим доступу:
http://econf.at.ua/publ/konferencija_2015_12_16_17/sekcija_5_ekonomichni_nauki/traktuvannja_tovarnikh_zapasiv_v_obliku_ta_torgivelnij_dijalnosti_pidprijemstv/36-1-0-672

Запаси, як правило, є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства, вони займають особливе місце у складі майна та домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності; при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та при висвітленні інформації про його фінансовий стан. Запаси відносяться до складу оборотних активів, тому що можуть бути перетворені на грошові кошти протягом року або одного операційного циклу.

Запаси поділяються на виробничі і товарні.

Товарні запаси – придбані підприємством товари, призначені для подальшого перепродажу. При цьому підприємство, як правило, не вносить суттєвих змін до їх фізичної форми, вже при закупці у постачальника вони є готовою продукцією.

До складу запасів включаються всі товарно-матеріальні цінності, якими володіє підприємство на певну дату, незалежно від місця їх знаходження. Одночасно на території, що належить підприємству, можуть знаходитись предмети, що є власністю інших фізичних та юридичних осіб. Такі предмети не є запасами підприємства.

Облік товарних запасів можна здійснювати за двома показниками: перший – кількісно-вартісний облік наявності та руху товарів за купівельними цінами за кожною назвою: видом, типом, гатунком; другий – загальні транспортно-заготівельні витрати, що їх обліковують на всю масу товарних запасів (або за окремими групами).

Товари є видом запасів. Товари – матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі земельні ділянки, земельні частки (паї), а також цінні папери та деривативи, що використовуються у будь-яких операціях, крім операцій з їх випуску (емісії) та погашення.

При трактуванні сутності товарів, здійснено умовний поділ визначень за різними ознаками товарів, на які акцентували свою увагу вітчизняні та зарубіжні науковці: товари як продукти праці, товари як товарна маса сфери обігу. Окремі автори доповнюють визначення товарів як об'єкт продажу, а також необхідність їх переробки та доопрацювання. Визначення сутності товарів за різними ознаками розкрито у табл. 1.

Таблиця 1

Трактування сутності товарів різними авторами

Автор	Визначення економічної сутності товарів
Продукт праці	
Ф. Котлер	Під товаром, що є продуктом праці, трактує фізичні об'єкти, послуги, будь-які символічні частковості і обставини, тобто все, що може задовольнити нестатки і потреби, принести користь покупцю
К. Маркс	Товар - результат суспільного продукту праці, що виник у процесі виробничих відносин та характеризується вартістю та споживчою вартістю
Товарна маса сфери обігу	
А.А. Мазаракі	Товарний запас - маса товарів, призначена для наступного продажу, що знаходиться в сфері обігу в процесі переміщення від виробництва до споживача.
Є.І. Свідерський	Товари – це складова товарообігу, що становлять рухсокупного суспільного продукту в товарній формі від виробників до споживача
Товар, що не потребує подальшої переробки	
Глен А., Велш А. та ін.	Товарні запаси - товари, що за звичайних обставин призначені для продажу. Дані товари, як правило, закупаються у готовому вигляді та продаються без додаткової обробки та переробки
Мета використання – подальший продаж	
В.С. Лень	Товари - це товарно-матеріальні цінності, що надійшли на підприємство з метою продажу
М.Р. Лучко	Товари - це запаси, призначені для реалізації в умовах звичайної господарської діяльності - готова продукція, придбані підприємством товари, призначені для подальшого перепродажу

Товари кілька науковців розглядають як продукт праці: Ф. Котлер та К. Маркс. Зрозуміло, що визначення товару є досить узагальненим, з невизначеною формою, але з чіткою метою – продукт праці для задоволення потреб споживачів. Товари як товарну масу розглядають А.А. Мазаракі, Б.В.Скребник, Є.І. Свідерський.

Зазвичай товари надходять на підприємство для подальшої їх реалізації (С.Фішер, Р.Дорнбуш, В.С. Лень, М.Р. Лучко): активи, які утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності. Окрім цього, товари трактують, узагальнюючи для торговельних підприємств, не розділяючи їх окремо

для підприємств оптової торгівлі та для підприємств роздрібною торгівлі, хоча відмінність існує в меті створення товарних запасів.

Враховуючи ціль формування товарних запасів, форму, яку набуває товар у процесі переміщення, всі облікові та економічні аспекти, пропонуємо власне бачення товарів.

Отже, товари - це товарна маса, що знаходиться на ринку та перебуває у сфері обігу від виробника до споживача, при цьому не потребує подальшої доробки та переробки, призначена для наступного продажу за умов звичайної господарської діяльності та є важливим активом підприємства, реалізація яких є основним джерелом його прибутку.

Література

1. Лень, В. С. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика [Текст] : навч. посіб. / В. С. Лень, В. В. Гливенко. - К. : Центр навчальної літератури, 2008. – 608 с.
2. Лучко, М.Р.; Адамик, О.В. Облік комерційної діяльності : підручник для студентів вищих навч. закладів [Текст] / М.Р.Лучко, О.В.Адамик. — Тернопіль : Карт-бланш, 2009. — 467 с.
3. Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» [Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.1999 № 246] : за станом на 01.12.2013 р. [Електрон. ресурс] / Україна. Верховна Рада. – Режим доступу : [http : www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua) (дата звернення 01.12.2013 р.).
4. Семенишена, Н.В. Особливості облікової політики щодо товарних операцій на підприємствах торгівлі [Текст] / Н.В. Семенишена, О.С.Чернишова // Формування стратегії науково-технологічного, екологічного і соціально-економічного розвитку суспільства : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. 5-6 грудня 2013 р. – Тернопіль: Крок, 2013. – С.256–260.
5. Свідерський, Є.І. Бухгалтерський облік у галузях економіки: навч. посібник – К.: КНЕУ, 2005. – 233 с.